

R. P. Thomæ Tamburini È Societate Jesu Opera Omnia

Tamburini, Tommaso

Lugduni, 1689

Capvt IV. In quo vitæ statu liceant cogitationes quædam morosæ in
materia luxuriæ.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-78172](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-78172)

parum esse probabile? Certe scimus omnes, non esse probabile id, cuius contrarium est evidens.
Quoad *Viduos*, Dico, hos posse pari modo gaudere de copula habita, & desiderare futuram pro tempore, quod forte transibunt ad secundas nuptias: sed nullo modo, in presenti delectari. Ita Sanchez *ibid.* n. 7. Valsq. *tr. tract. 1. disp. 11. a. num. 3. Castro Palom. 1. tr. 2. p. 10. §. 2. Bonac. de matrim. q. 4. p. 14. §. 8. num. 14.* Patet id ex modo dictis. Gaudere enim est, copulam præteritam licitam delectari approbare, & desiderare, est futuram eandem delectari velle, quæ non sunt prohibita. At delectari extra delectationem Matrimonij de illa, sive ut præsentem, sive ut præteritam, illicitum est, ut modò diximus de omni delectatione patiente, illicitum est, ut modò diximus de omni delectatione soluta. Quia ratione in prædictis gaudiis, & desiderio possit subrepre mortalitatis culpa, dicam *mox cap. se. quærit, §. 3. nam. ultimo.*

CAP. V. V.

An, & quando à cogitationibus malis censeatur separari malitia, ut ille, earumque delectatio, licite admitti possint.

In duobus modis usu venire potest: Primò, per præcisionem, ut si quis cum delectatione cogitationem de usu carnis, imò, & eas desideraret, præscindendo an sit prohibitus, necne, an verbi gratia fiat die veteris Veneris, an die Dominico. Secundò, per oppositam conditionem, ut si quis delectaretur de aliquo malo obiecto sub conditione, si malum non esset: verbi gratia, si: *Delector, imò & cupere hodie comedere carnes, si dies veteris non esset.* Verique modus suas proprias difficultates habet in materia luxuriæ, quas non habet in ceteris materiis, nam propterea separatim de singulis erit disputandum.

§. I. Per præcisionem in aliis materiis à luxuria.

Regula universalis hæc est, ex Lessio *lib. 4. cap. 3. dub. 15.* Valsquez *2. 2. disput. 190. cap. 2.* Sanchez, Castro Palao *mox citandis.* Quoties ab obiecto graviter illicito potest separari malitia, per præcisionem intellectus totius, non erit mortale delectari. Verbi gratia, quia à comestione carnis illicita die Sabbati, potest intellectus separari, seu præscindere comestionem carnis à circumstantia Sabbati, tunc tunc comestio remanet non mala cum tota eius malitia ex sola prohibitione pro die Sabbati dependente. Ita tunc cuiuslibet fidei licebit de illa comestione mentem, & cogitationem delectari, imò & eadem delectare. Ratio est manifesta, quia obiectum sic manet repræsentatum nullam involvit malitiam, ergo non est, unde in illo inamorati sit illi iurum. Contra vero, quoties separari eo modo non potest, delectari de eo, vel illud velle nequaquam licebit, verbi gratia, quia ad actu odij Dei non est separabilis, ne ab intellectu quidem, malitia, ideo nec de eo delectari, nec illum cupere licet.

Hinc subdenda est alia, secunda Regula ex iisdem: Quandoquidem in omnibus obiectis solum illicitis ex præcepto quocunque positivo, semper est separabilis per intellectum malitia, ideo eà, malitia per intellectum præcisa, seu non intellecta, poterit fidei in iisdem delectari, eademque desiderare. Atque ex hac regula fit, ut possim oblectari de negligentia audientis Missæ Dominicæ, de usu prædicto carnis die Quadragesimæ, de ingressu prohibito in Monasterium Monialium, dommodo ab his abstineam per intellectum, seu non intelligam circumstantiam diei Dominicæ, Quadragesimæ prohibitionis. Nam si de-

lectar de iisdem, ut prohibitis, seu ut illis circumstantiis subiacent, illicitè me delectandum, nimis est exploratum. Gaudebat quidam Sacerdos, se per inculpabilem oblivionem Matutinum dici hesterni non recitasse; & reprehendebatur ab alio nimis religioso Sacerdote. Hic dixi, potuisse illum gaudere de carentia illa laboris, quæ nunc nullo modo peccaminosa fuit, atque adeo tale gaudij obiectum erat ab omni malitia separatim, per medium separabile. Delectabatur alius se occidisse inimicum, & quia id fuit in Ecclesia, dubitabat, an committeret mentale sacrilegium, sic se delectando; Respondi, licet commiserit sacrilegium, quando occidit, quia opus externum homicidij non fuit separatim ab Ecclesia; tamen si ipse nunc non delectetur, nisi de occasione, abstrahendo à loco, sacrilegium non committit, quia nunc eiusmodi delectatio peccaminosa, quæ solum est interior, cadit in solam occasionem, & non in locum sacrum.

3. Subdo, & ego, & Castro Palao *tom. 1. tractatum 2. disputatio 2. parte 10. §. 1. numero 22. vers. dico quarto* (non tamen Thomas Sanchez, loco *mox citando*) aliam tertiam Regulam: In aliquibus obiectis iure naturæ illicitis potest ab intellectu separari malitia: in aliquibus non potest: licet igitur in illis delectatur, illicitè delectabitur in his. Ratio est eadem iam dicta. Dico, *delectabitur*, non verò hic addo *desiderabit*: id quod *mox numero quarto*, facile intelliges. Quoniam ergo ab odio Dei, ab idololatria, à mendacio, ab infidelitate, à desperatione, iuramento falso, ea præcisio fieri ab intellectu non potest, quacunque enim facta abstractione semper remanent mala; ideo nec licebit de illis unquam oblectari. At quia eiusmodi separatio fieri potest in homicidio, duello, furto, detractione de vero crimine, & similibus, ideo licebit ex iis sic abstractis delectationem cogitando capessere, quod autem fieri separatio possit, id, quod negat Sanchez, *lib. 1. in Decal. cap. 2. numero 10.* nam propterea tertiam hanc regulam minus approbat inde probatur, quia homicidium auctoritate publica, & in bello iusto commissum, furtum urgente necessitate, detractione de vero crimine in defensionem iustam facta, mala non sunt; ergo separari ab illis malitia potest, ergo iuxta primam regulam delectari de illis sic à malitia purgatis homo licet valeat. Confirmatur: nam non ob aliam rationem potuit Azor. *parte prima, libro quarto, capite sexto, questione prima, sine culpa* nequaquam damnare Militem, si is fingens se decem in bello iniusto, solum delectaretur, quod fortiter, ac strenuè pugnaverit, quod se defenderit, quod similia fecerit. Nec ob aliam ipse idem Sanchez, *lib. 1. in Decalog. cap. 2. numero trigesimo quinto*, vide etiam *num. 16.* peccati non damnat laicum, qui delectaretur cogitare se audire Confessiones, abstrahendo, an habeat iurisdictionem, Sacerdotiumque, necne: & tamen est iure naturæ prohibitum pugnare in bello iniusto, & audire Confessiones sine iurisdictione, &c.

4. Obiectis primò: prædicta omnia ex natura sua illicita non potest licite voluntas velle, seu desiderare, nec in iis absolute delectari. Ita *sup. libro quinto, §. 3.* Respondeo, negando consequentiam. Nam desiderium, & voluntas efficax, seu absoluta tendunt ad ponendum ipsum opus externum, quod semper, si est ex se illicitum, est illis circumstantiis vestitum, atque adeo semper malum; id, quod non est in mera delectatione, quæ cum sit actus inefficax, & consummatur interius, poterit sequi ab obiecto repræsentato, ut non malo, sine ulteriore progressu ad ipsum opus externum, ut supponimus. Atque ex his vides, cur modò, *numero tertio*, dictum est (*licite quis delectabitur*, non verò *desiderabit*) quod satis sit innuisse.

5. Obiectis iterum: Imaginarium non potest imaginari hæc obiecta ex se mala; nisi ut ipsa in re sunt, at-